

-
- Підготувала студентка гр. ПБ-34
  - Плюта Анастасія

Презентація на тему: «Правовий статус Національного банку України»

Національний банк України є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, ЗУ “Про НБУ” та іншими законами України.

Місцезнаходження Ради Національного банку України, Правління Національного банку України та центрального апарату Національного банку - місто Київ.
(Національний банк України, Київ,

Економічна самостійність

- ❖ Національний банк є економічно самостійним органом, який здійснює видатки за рахунок власних доходів у межах затвердженого кошторису, а у визначених цим Законом випадках - також за рахунок Державного бюджету України.
- ❖ Національний банк є юридичною особою, має відокремлене майно, що є об'єктом права державної власності і перебуває у його повному господарському віданні.
- ❖ Національний банк не відповідає за зобов'язаннями органів державної влади, а органи державної влади не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання.
- ❖ Національний банк не відповідає за зобов'язаннями інших банків, а інші банки не відповідають за зобов'язаннями Національного банку, крім випадків, коли вони добровільно беруть на себе такі зобов'язання.
- ❖ Національний банк може відкривати свої установи, філії та представництва в Україні, а також представництва за її межами.
- ❖ Національний банк, його установи, філії та представництва мають печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

□ Основна функція

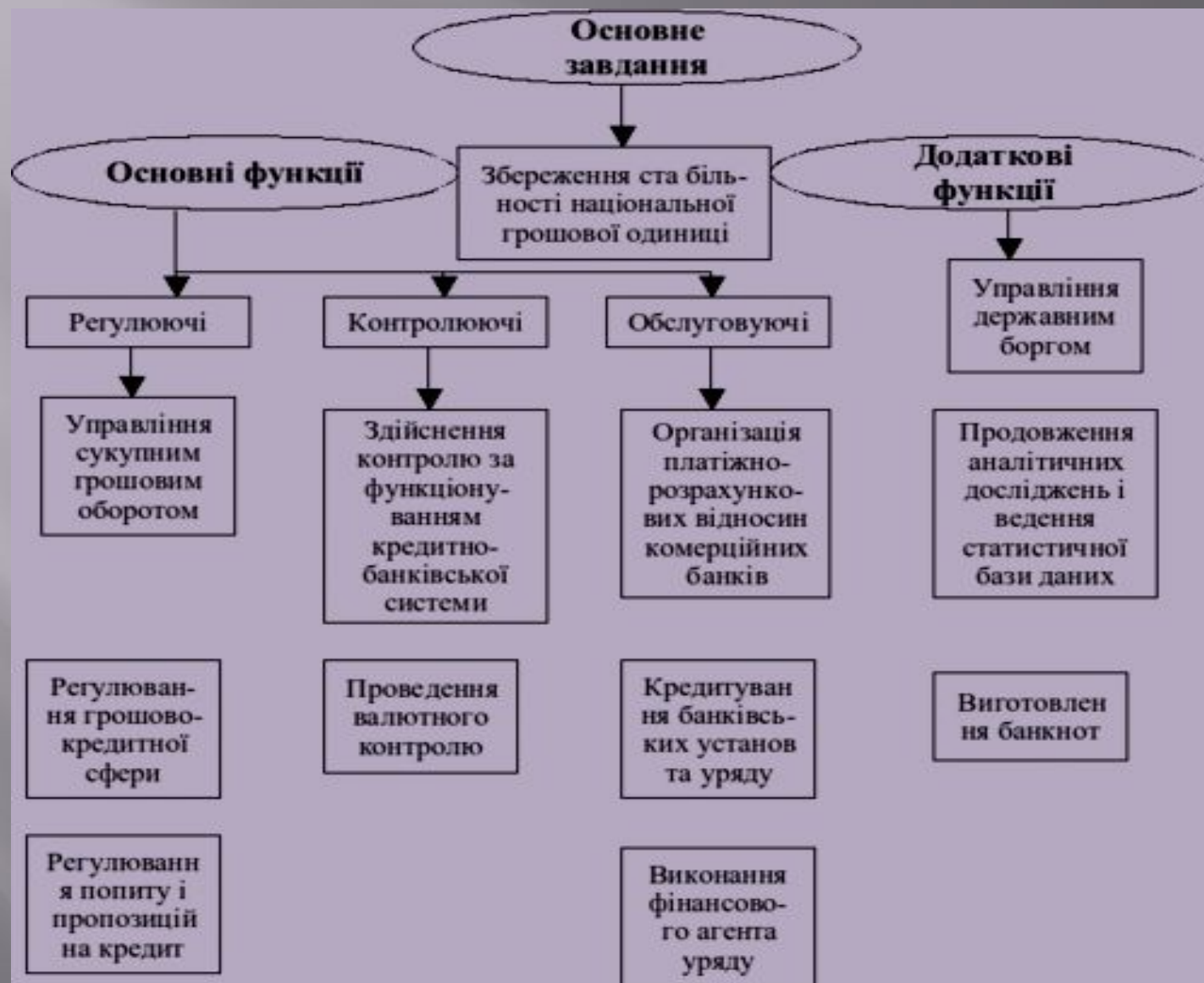
- Відповідно до Конституції України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України.
- При виконанні своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі.
- Національний банк у межах своїх повноважень сприяє стабільності банківської системи за умови, що це не перешкоджає досягненню цілі, визначеної у частині другій цієї статті.
- Національний банк також сприяє додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, що це не перешкоджає досягненню цілей, визначених у частинах другій та третій цієї статті.

nignews.con.ua→novostey.com

Інші функції НБУ

ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

Завдання Ради Національного банку

Відповідно до Конституції України основними завданнями Ради Національного банку є розроблення Основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за проведенням грошово-кредитної політики.

Рада Національного банку:

- ❖ 1) розробляє Основні засади грошово-кредитної політики, публікує їх в офіційних виданнях та подає щорічно до 15 вересня до Верховної Ради України для інформування;
- ❖ 2) здійснює контроль за проведенням грошово-кредитної політики;
- ❖ 3) здійснює аналіз впливу грошово-кредитної політики України на стан соціально-економічного розвитку України та розробляє пропозиції щодо внесення відповідних змін до неї;
- ❖ 4) затверджує щорічно до 15 вересня поточного року кошторис доходів та витрат Національного банку на наступний рік і подає Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України інформацію про розрахунок частини прогнозованого прибутку до розподілу наступного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України;
- ❖ 5) подає до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щорічно до 1 квітня відомості про частину прогнозованого прибутку до розподілу поточного року, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету України, для включення до проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік;
- ❖ 6) затверджує Регламент Ради Національного банку України;
- ❖ 7) приймає рішення про збільшення розміру статутного капіталу Національного банку;
- ❖ 8) затверджує річний план проведення аудиторських перевірок структурних підрозділів Національного банку;
- ❖ 9) визначає до 1 листопада звітного року аудиторську фірму, яка має досвід у проведенні аудиту за міжнародними стандартами аудиту, для проведення аудиту фінансової звітності Національного банку;

❖ 11) затверджує рішення Правління Національного банку про участь Національного банку у міжнародних фінансових організаціях;

❖ 12) вносить рекомендації Правлінню Національного банку в межах розроблених Основних засад грошово-кредитної політики стосовно:

❖ методів та форм прогнозування макропоказників економічного і соціального розвитку України, а також грошово-кредитної політики;

❖ окремих заходів монетарного і регулятивного характеру та їх впливу на економічний і соціальний розвиток України;

❖ політики курсоутворення та валютного регулювання;

❖ розвитку банківської системи та окремих нормативних актів з питань банківської діяльності;

❖ вдосконалення платіжної системи;

❖ інших питань, віднесених законом до компетенції Національного банку;

❖ 13) вносить рекомендації Кабінету Міністрів України щодо впливу політики державних запозичень та податкового стану грошово-кредитної сфери України;

❖ 14) затверджує за поданням Правління Національного банку методичку визначення заробітної плати Голови Національного банку та його заступників;

Склад та формування Ради Національного банку

До складу Ради Національного банку входять члени Ради Національного банку, призначені Президентом України та Верховною Радою України. Голова Національного банку, який призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України, входить до складу Ради Національного банку за посадою.

Членом Ради Національного банку може бути громадянин України,

який постійно проживає в Україні, має повну вищу освіту у галузі економіки, фінансів чи права або науковий ступінь у галузі економіки, фінансів чи права і при цьому має не менше 10 років досвіду роботи в органі законодавчої влади або на керівних посадах в інших органах державної влади та державних органах, які забезпечують проведення та реалізацію державної фінансової, економічної чи правової політики, або на керівних посадах у міжбанківських чи міжбанківських організаціях, або на керівних посадах у банках, або наукової роботи за фінансовою, економічною чи правовою спеціальністю та має бездоганну ділову репутацію, зокрема, не має судимості, не погашеної і не знятої в установленому законом порядку.

- Особа не може бути членом Ради Національного банку, якщо вона має представницький мандат або обіймає чи обіймала посаду керівника органу державної влади та іншого державного органу (якщо не минув один рік з дня її звільнення з такої посади), або є керівником політичної партії чи членом керівних органів політичної партії.

Строк повноважень членів Ради Національного

банку - сім

років, крім Голови Національного банку, який входить до складу Ради Національного банку на строк здійснення ним повноважень за посадою.

Повноваження члена Ради Національного банку припиняються у зв'язку із закінченням строку його повноважень або в разі:

- а) подання письмової заяви про припинення повноважень за власним бажанням;
- б) визнання його судом неієздатним;
- в) невідповідності діяльності члена Ради Національного банку вимогам закону або втрати бездоганної ділової репутації;
- г) відсутності без поважних причин на двох засіданнях Ради Національного банку підряд;
- д) невиконання обов'язків члена Ради Національного банку (в тому числі за станом здоров'я) більше чотирьох місяців підряд;
- е) встановлення факту надання недостовірної інформації для призначення на посаду члена Ради Національного банку;
- є) виникнення обставин, що виключають можливість особи бути членом Ради Національного банку (відповідно до частин другої і третьої цієї статті).

Порядок роботи Ради Національного банку

- Засідання Ради Національного банку проводяться не рідше одного разу на квартал.
- Позачергові засідання Ради Національного банку скликаються Головою Ради Національного банку за його власною ініціативою або Радою Національного банку за наполяганням не менше однієї третини від загальної кількості її членів, а також за вимогою Голови Національного банку України. Члени Ради Національного банку сповіщаються про засідання не пізніше як за п'ять календарних днів до дня його проведення. Порядок підготовки позачергових засідань Ради Національного банку визначається її Регламентом.
- Засідання Ради Національного банку є правомочними за наявності не менше десяти її членів.
- Засідання Ради Національного банку веде Голова Ради Національного банку, а у разі відсутності - його заступник, відповідно до Регламенту.
- Рішення приймаються простою більшістю голосів від загальної кількості присутніх на засіданні членів Ради Національного банку. Кожний член Ради Національного банку має один голос.
- На засідання Ради Національного банку можуть бути

Голова Ради Національного банку та його заступник

Голова Ради Національного банку обирається Радою Національного банку зі свого складу строком **на три роки**. Головою Ради Національного банку не може бути обрано Голову Національного банку.

Голова Ради Національного банку:

організовує засідання Ради Національного банку і головує на них;

скликає позачергові засідання за своєю ініціативою або за наполяганням **не менше однієї третини від загальної кількості членів Ради Національного банку**, а також на вимогу Голови Національного банку;

здійснює інші повноваження і функції відповідно до Регламенту Ради Національного банку України;

Голова Ради Національного банку має заступника, який обирається Радою Національного банку зі свого складу строком **на три роки**.

Заступник заміщає Голову Ради Національного банку у разі його відсутності або неможливості ним здійснювати свої повноваження та здійснює інші повноваження і функції відповідно до рішень Ради Національного банку.

Петро́ Олексі́йович Пороше́нко

Звільнення Голови Ради Національного банку або його заступника протягом строку його повноважень здійснюється:

- ✓ у зв'язку із закінченням строку його повноважень;
- ✓ за власним бажанням, за умови подання письмової заяви;
- ✓ у разі систематичного невиконання своїх обов'язків за станом здоров'я протягом чотирьох місяців.
- ✓ У разі припинення повноважень Голови Ради Національного банку або його заступника вибори на цю посаду здійснюються у порядку, передбаченому цим Законом.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ТА СТРУКТУРА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ

Функції Правління Національного банку

Правління Національного банку згідно з Основними засадами грошово-кредитної політики через відповідні монетарні інструменти та інші засоби банківського регулювання забезпечує реалізацію грошово-кредитної політики, та здійснює управління діяльністю банку.

Правління Національного банку :

- ❖ 1) приймає рішення:
- ❖ щодо надання пропозицій Раді Національного банку стосовно розроблення Основних засад грошово-кредитної політики;
- ❖ щодо економічних засобів та монетарних методів для реалізації Основних засад грошово-кредитної політики відповідно до прийнятих рішень Ради Національного банку із цих питань та необхідності забезпечення стабільності і купівельної спроможності національної валюти;
- ❖ щодо банківського регулювання та нагляду;
- ❖ щодо організації системи рефінансування;
- ❖ щодо визначення та здійснення валютно-курсової політики, валютного регулювання та управління золотовалютними резервами;
- ❖ про емісію валюти України та вилучення з обігу банкнот і монет;
- ❖ про встановлення та зміну облікової та інших процентних ставок Національного банку;
- ❖ щодо лімітів позабалансових зобов'язань Національного банку;
- ❖ про формування резервів та покриття фінансових ризиків Національного банку;
- ❖ щодо мінімального розміру золотовалютних резервів Національного банку;

- ❖ 2) подає на затвердження Раді Національного банку річний звіт Національного банку, проект кошторису доходів та витрат на наступний рік та інші документи і рішення відповідно до статті 9 цього Закону; надає на вимогу Ради Національного банку для інформування бухгалтерські, статистичні та інші необхідні для виконання її завдань відомості щодо діяльності Національного банку та банківської системи України;
- ❖ 3) визначає організаційні основи та структуру Національного банку, затверджує положення про структурні підрозділи та установи Національного банку, статuti його підприємств, порядок призначення керівників підрозділів, підприємств та установ;
- ❖ 4) затверджує штатний розпис Національного банку та форми оплати праці;
- ❖ 5) розробляє та подає на затвердження Раді Національного банку методику визначення заробітної плати Голови Національного банку та його заступників;
- ❖ 6) встановлює порядок надання юридичним особам, які мають намір здійснювати банківську діяльність, банківських ліцензій, а також ліцензій іншим юридичним особам у випадках, передбачених законом;
- ❖ 7) видає нормативно-правові акти Національного банку;
- ❖ 8) затверджує Регламент Правління Національного банку України;
- ❖ 9) виконує функції, передбачені статтями 3, 7, 23, 28 і 64 Закону “Про НБУ” , та інші функції, що випливають з основної мети

Склад та порядок формування Правління Національного банку

[Арбузов Сергій Геннадійович](#)

Правління Національного банку очолює
Голова Національного
банку.

Правління Національного банку
складається з одинадцяти осіб:
Голови Національного банку, заступників
Голови Національного банку
та керівників структурних підрозділів
Національного банку, що
забезпечують виконання Національним
банком основної функції.

Перелік структурних підрозділів, що
забезпечують виконання
Національним банком основної функції,
керівники яких за посадою
входять до складу Правління
Національного банку, визначається
Головою Національного банку.
Повноваження такого члена Правління
Національного банку припиняються у разі
звільнення його з посади,
за якою він входить до складу Правління
Національного банку.

Порядок роботи Правління Національного банку

- Порядок організації та проведення засідань Правління Національного банку визначається його Регламентом.
- Рішення Правління Національного банку приймаються простою більшістю голосів. Кожний член Правління Національного банку має один голос.
- Засідання Правління Національного банку є правомочними, якщо на ньому присутні не менше

Призначення на посаду та звільнення з посади Голови Національного банку

Голова Національного банку призначається на посаду Верховною Радою України за поданням Президента України **строком на сім років**.

Одна й та сама особа не може бути Головою Національного банку більше **ніж два строки підряд**. Головою Національного банку може бути громадянин України, який постійно проживає в Україні, має повну вищу освіту у галузі економіки чи фінансів або науковий ступінь у галузі економіки чи фінансів і при цьому має не менше 10 років досвіду роботи в органі законодавчої влади або на керівних посадах в інших органах державної влади та державних органах, які забезпечують проведення та реалізацію державної фінансової, економічної чи правової політики, або на керівних посадах у міжнародних фінансових організаціях, або на керівних посадах у банку, або наукової роботи за фінансовою, економічною чи правовою тематикою та має бездоганну

Особа не може бути Головою Національного банку, якщо вона має

- ❖ представницький мандат або обіймає чи обіймала посаду керівника органу державної влади та іншого державного органу (якщо не минув один рік з дня її звільнення з такої посади), або є керівником політичної партії чи членом керівних органів політичної партії, або є керівником чи входить до складу керівного органу юридичної особи (за винятком Національного банку), або є прямим чи опосередкованим власником будь-якої кількості акцій (часток, паїв) юридичної особи. На час перебування на посаді Голова Національного банку зупиняє членство в політичній партії.
- ❖ Для призначення Головою Національного банку кандидат на цю посаду подає відомості, що підтверджують відповідність його кандидатури вимогам, установленим частинами третьою та четвертою цієї статті.
- ❖ У разі незатвердження Верховною Радою України кандидатури, запропонованої Президентом України, порядок внесення нової кандидатури регулюється Законом України "Про тимчасове виконання обов'язків посадових осіб, яких призначає на посаду за згодою Верховної Ради України Президент України або Верховна Рада України

Голова Національного банку звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Президента України у таких випадках:

- 1) закінчення строку повноважень;
- 2) у зв'язку із заявою про відставку, поданою у письмовому вигляді та прийнятою Президентом України;
- 3) набрання законної сили обвинувальним вироком суду;
- 4) на підставі рішення суду про визнання особи недієздатною;
- 5) припинення громадянства або виїзду за межі України постійне місце проживання;
- 6) втрати бездоганної ділової репутації;
- 7) встановлення факту надання недостовірної інформації при призначенні на посаду Голови Національного банку;
- 8) смерті або на підставі рішення суду про оголошення особи померлою;
- 9) невиконання посадових обов'язків, у тому числі за станом здоров'я, протягом більш як чотири місяці підряд;
- 10) виникнення обставин, що виключають можливість особи бути Головою Національного банку (відповідно до частин третьої і четвертої цієї статті).

Обов'язки та повноваження Голови Національного банку

1) керує діяльністю Національного банку;

2) діє від імені Національного банку і представляє його інтереси без доручення у відносинах з органами державної влади, з банками, фінансовими та кредитними установами, міжнародними організаціями, іншими установами і організаціями;

3) головує на засіданнях Правління Національного банку;

4) підписує протоколи, постанови Правління Національного банку, накази та розпорядження, а також угоди, що укладаються Національним банком;

5) розподіляє обов'язки між заступниками Голови Національного банку;

6) видає розпорядчі акти, обов'язкові до виконання усіма службовцями Національного банку, його підприємствами, установами;

7) приймає рішення з інших питань, що стосуються

Структура Національного банку

будується за принципом централізації з вертикальним підпорядкуванням.

До системи Національного банку входять центральний апарат, філії (територіальні управління), розрахункові палати, Банкотно-монетний двір, фабрика банкотного паперу, Державна скарбниця України, Центральне сховище, спеціалізовані підприємства, банківські навчальні заклади й інші структурні одиниці і підрозділи, необхідні для забезпечення діяльності Національного банку.

Національний банк в межах, визначених законодавством, самостійно вирішує питання організації, створення, ліквідації та реорганізації структурних підрозділів та установ Національного банку, його підприємств, затверджує їх статuti та положення.

Для інкасації та охорони цінностей та об'єктів Національний банк має відомчу охорону, озброєну бойовою вогнепальною зброєю.

Банкотно-монетний двір НБУ

ОТЖЕ,

Центральний банк – це емісійний, розрахунковий і касовий центр, що здійснює нагляд за усією кредитною системою і використовується як найважливіший інструмент грошово-кредитної політики держави. Головне його призначення – управління грошовим оборотом для забезпечення стабільного функціонування національної грошової одиниці та не інфляційного розвитку економіки. Національний банк України покликаний забезпечувати стабільне функціонування національної грошової одиниці за допомогою проведення належної емісійної політики, виконання функцій банку банків і банкіра уряду, банківського нагляду і грошово-кредитного регулювання економіки.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!